

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти

Кафедра комп'ютерних технологій і мехатроніки

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми
«Інженерія програмного забезпечення»
першого(бакалаврського) рівня освіти:
зав. каф. КТМ, д.т.н., проф.

Ніконов О.Я.

**СИЛАБУС
ПРАВОЗНАВСТВО
SCIENCE OF LAW
SYLLABUS**

освітній рівень	бакалавр / bachelor
галузь знань	12 Інформаційні технології / Information Technologies
спеціальність	121 Інженерія програмного забезпечення / Software Engineering
спеціалізація	Програмне забезпечення систем / Systems Software

Харків 2020

Автор: Перунова Олена Миколаївна

Силабус розглянуто та затверджено на засіданні кафедри, протокол № 1/322
від « 30 » 08 2020 р.

СИЛАБУС

ПРАВОЗНАВСТВО

SCIENCE OF LAW

SYLLABUS

освітній ступінь	бакалавр / bachelor
галузь знань	12 Інформаційні технології / Information Technologies
спеціальність	121 Інженерія програмного забезпечення / Software Engineering
освітня програма	Програмне забезпечення систем / Systems Software

Анотація курсу

1. Викладачі

1.1. Лектор: Перунова Олена Миколаївна

- доцент кафедри обліку та оподаткування
- педагогічний стаж 14
- 0679999499
- e-mail:
- наукові інтереси

1.2. Асистент лектора: -

2. Дисципліна «Правознавство»

- рік навчання: 3
- семестр навчання: 6
- кількість годин за семестр: 90
лекційних: 16
практичних занять: 16
на самостійне опрацювання: 58
- кількість аудиторних годин на тиждень
лекційних: 1
практичних занять: 1

3. Час та місце проведення

- аудиторні заняття – відповідно до розкладу ХНАДУ, ауд. С, 203;
- позааудиторна робота – самостійна робота студента із використанням інструментальних засобів розробки

4. Пререквізити та постреквізити навчальної дисципліни:

- **пререквізити:** шкільний курс Правознавство, Історія та культура України.

- **постреквізити:** дипломне проектування.

5. Характеристика дисципліни:

5.1. Призначення навчальної дисципліни: є основні принципи визначення місця та ролі права у врегулюванні суспільних відносин.

5.2. Мета вивчення дисципліни: підготовка фахівців у галузі правових знань, які лежать в основі теорії держави та права і на цій основі забезпечити більш свідоме і ґрунтовне використання положень конституційного права та інших галузевих юридичних наук у практичній діяльності майбутніх фахівців.

5.3. Задачі вивчення дисципліни: засвоєння специфічної фахової термінології, формування професійно грамотної юридичної мови, як важливого компонента правової культури майбутнього фахівця, що дозволить на більш високому рівні в подальшому вивчати інші юридичні науки; розвиток логічного мислення, уміння аргументувати власну позицію, розвиток творчих нахилів студентів; вироблення елементарних навичок дослідницької діяльності.

Результати навчання: По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні володіти наступними компетентностями:

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Результати навчання:

- аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для безпечного виконання професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки; аналізувати вимоги діяльності, порівнювати фактичний стан праці з вимогами нормативних документів.

– знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти забезпечення безпеки праці і дотримуватись їх в професійній діяльності.

5.4. Зміст навчальної дисципліни: відповідає робочій програмі.

5.5. План вивчення дисципліни:

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента (год.)	Оцінювання (бал.)
1	2	3	4
Тема 1.			
<p><i>Загальні та спеціальні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; - Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. <p><i>Результати навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для безпечного виконання професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки; аналізувати вимоги діяльності, порівнювати фактичний стан праці з 	<p>Лекція 1. Держава: основні поняття</p> <p>Практична робота 1. Поняття та ознаки держави. Теорії походження держави. Суверенітет. Функції держави. Форми реалізації функцій держави. Форми держави: форма правління, форма державного устрою, політичний режим. Механізм (апарат) держави.</p> <p>Завдання для самостійної роботи: Теорія розподілу влад. Правова держава.</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>4</p>	

<p>вимогами нормативних документів. – Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти забезпечення безпеки праці і дотримуватись їх в професійній діяльності.</p>			
Тема 2.			
<p><i>Загальні та спеціальні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; – Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; - Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. <p><i>Результати навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для безпечного виконання професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки; аналізувати вимоги діяльності, порівнювати фактичний стан праці з вимогами нормативних документів. <p>Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти забезпечення безпеки праці і дотримуватись їх в</p>	<p>Лекція 2. Право: основні поняття</p> <p>Практична робота 2. Поняття та ознаки права. Джерела права. Право в об'єктивному і суб'єктивному значенні. Функції і принципи права. Право в системі соціальних норм. Право і мораль. Норма права: поняття, структура, види. Система права. Форми (джерела) права. Закони і підзаконні нормативно-правові акти. Правовідносини: поняття, ознаки, склад. Юридичні факти. Правомірна поведінка, правопорушення, юридична відповідальність.</p> <p>Завдання для самостійної роботи: Форми (джерела) права в Україні. Система права. Поняття та склад правопорушення.</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>4</p>	

професійній діяльності.			
Тема 3.			
<i>Загальні та спеціальні компетентності:</i>	Лекція 3. Основи конституційного права	1	
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; - Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Практична робота 3. Конституційне право як галузь права. Конституційні правовідносини. Основи конституційного ладу в Україні. Конституція України – Основний Закон держави. Правові засади громадянства: поняття, підстави набуття та припинення. Права, свободи та обов'язки людини та громадянина.	1	
<i>Результати навчання:</i>	Завдання для самостійної роботи: Правовий статус і повноваження Верховної Ради України. Правовий статус і повноваження Президента України. Правовий статус і повноваження Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади та місцевих органів виконавчої влади. Поняття місцевого самоврядування. Органи місцевого самоврядування в Україні, їх повноваження.	4	
- Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для безпечного виконання професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки; аналізувати вимоги діяльності, порівнювати фактичний стан праці з вимогами нормативних документів. Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти забезпечення безпеки праці і дотримуватись їх в професійній діяльності.			
Тема 4.			
<i>Загальні та спеціальні компетентності:</i>	Лекція 4. Судострій та правоохоронні органи.	1	
- Здатність вчитися і	Практична робота 4. Судова система України. Правоохоронна діяльність. Правоохоронні органи	1	

<p>оволодівати сучасними знаннями;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; - Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. <p>Результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для безпечного виконання професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки; аналізувати вимоги діяльності, порівнювати фактичний стан праці з вимогами нормативних документів. <p>Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти забезпечення безпеки праці і дотримуватись їх в професійній діяльності.</p>	<p>України та їх функції.</p> <p>Завдання для самостійної роботи: Статус Конституційного Суду України. Статус судів загальної юрисдикції: структура і компетенція. Верховний Суд України. Прокуратура України. Органи внутрішніх справ: система, структура. Національна поліція. Органи юстиції: система, повноваження. Адвокатура України. Нотаріат в Україні. Правовий статус Служби безпеки України.</p>	4	
<p>Тема 5.</p>			
<p><i>Загальні та спеціальні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, 	<p>Лекція 5. Основи трудового права</p> <p>Практична робота 5.</p> <p>Трудове право як галузь права. Суспільні відносини, що складають предмет трудового права. Підстави припинення трудового договору. Підстави розірвання трудового договору за ініціативою працівника. Підстави розірвання трудового договору за ініціативою власника або уповноваженого ним органу. Робочий час і час</p>	2 2	

<p>усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;</p> <p>- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Результати навчання:</p> <p>- Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для безпечного виконання професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки; аналізувати вимоги діяльності, порівнювати фактичний стан праці з вимогами нормативних документів.</p> <p>Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти забезпечення безпеки праці і дотримуватись їх в професійній діяльності.</p>	<p>відпочинку. Трудова дисципліна і дисциплінарна відповідальність.</p> <p>Завдання для самостійної роботи: Суб'єкти трудових правовідносин. Поняття і зміст трудового договору. Трудовий контракт як особлива форма трудового договору. Порядок укладання трудового договору. Матеріальна відповідальність учасників трудових правовідносин. Індивідуальні та колективні трудові спори.</p>	4	
<p>Тема 6.</p>			
<p><i>Загальні та спеціальні компетентності:</i></p> <p>- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;</p> <p>- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;</p> <p>- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;</p> <p>- Здатність зберігати та</p>	<p>Лекція 6. Основи цивільного права</p> <p>Практична робота 6.</p> <p>Цивільне право як галузь права. Принципи цивільного права України. Фізичні особи як суб'єкти цивільного права. Цивільна правоздатність та дієздатність фізичних осіб. Юридичні особи як суб'єкти цивільного права. Право власності: поняття та зміст. Форми права власності. Цивільно-правовий захист права власності. Зобов'язання: поняття та види. Цивільно-правові договори. Цивільно-правова відповідальність. Спадкове право.</p> <p>Завдання для самостійної роботи: Джерела цивільного права України. Цивільні</p>	2 2 4	

<p>примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Результати навчання:</p> <p>– Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для безпечного виконання професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки; аналізувати вимоги діяльності, порівнювати фактичний стан праці з вимогами нормативних документів.</p> <p>Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти забезпечення безпеки праці і дотримуватись їх в професійній діяльності.</p>	<p>правовідносини, їх класифікація. Об'єкти цивільних правовідносин. Суб'єкти цивільного права. Визнання громадянина недієздатним або обмежено дієздатним. Види юридичних осіб.</p>		
<p>Тема 7.</p>			
<p><i>Загальні та спеціальні компетентності:</i></p> <p>- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;</p> <p>– Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;</p> <p>– Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;</p> <p>- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та</p>	<p>Лекція 7. Основи сімейного права</p> <p>Практична робота 7.</p> <p>Сімейне право як галузь права. Шлюб: поняття та зміст. Порядок та умови укладення шлюбу. Поняття та порядок припинення шлюбу. Опіка та піклування.</p> <p>Завдання для самостійної роботи: Особисті права та обов'язки подружжя. Майнові права та обов'язки подружжя. Умови визнання шлюбу недійсним</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>4</p>	

<p>у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Результати навчання:</p> <p>– Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для безпечного виконання професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки; аналізувати вимоги діяльності, порівнювати фактичний стан праці з вимогами нормативних документів.</p> <p>Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти забезпечення безпеки праці і дотримуватись їх в професійній діяльності.</p>			
<p>Тема 8.</p>			
<p><i>Загальні та спеціальні компетентності:</i></p> <p>- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;</p> <p>– Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;</p> <p>– Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;</p> <p>- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Результати</p>	<p>Лекція 8. Основи адміністративного права.</p> <p>Практична робота 8.</p> <p>Поняття адміністративного права як галузі права. Адміністративно-правові відносини. Адміністративне правопорушення. Склад адміністративного правопорушення. Адміністративні стягнення: поняття та види. Порядок притягнення до адміністративної відповідальності.</p> <p>Завдання для самостійної роботи: Державне управління. Статус державних службовців.</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>5</p>	

<p><i>навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для безпечного виконання професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки; аналізувати вимоги діяльності, порівнювати фактичний стан праці з вимогами нормативних документів. <p>Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти забезпечення безпеки праці і дотримуватись їх в професійній діяльності.</p>			
<p>Тема 9.</p>			
<p><i>Загальні та спеціальні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; - Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. <p><i>Результати навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для безпечного виконання професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з 	<p>Лекція 9. Основи кримінального права</p> <p>Практична робота 9. Кримінальне право як галузь права. Кримінальний закон: поняття, дія кримінального закону у просторі, часі та за колом осіб. Кримінальна відповідальність: поняття, ознаки та підстава. Злочин: поняття та ознаки. Класифікація злочинів. Склад злочину. Покарання: поняття та види. Загальні засади призначення покарання.</p> <p>Завдання для самостійної роботи: Співучасть у злочині. Стадії злочину. Обставини, що виключають злочинність діяння.</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>5</p>	

<p>урахуванням сучасних досягнень науки і техніки; аналізувати вимоги діяльності, порівнювати фактичний стан праці з вимогами нормативних документів.</p> <p>Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти забезпечення безпеки праці і дотримуватись їх в професійній діяльності.</p>			
<p>Тема 10.</p>			
<p><i>Загальні та спеціальні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; - Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. <p><i>Результати навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для безпечного виконання професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки; аналізувати вимоги діяльності, порівнювати фактичний стан праці з вимогами нормативних документів. <p>Знати кодекс професійної</p>	<p>Лекція 10. Основи міжнародного права</p> <p>Завдання для самостійної роботи: Міжнародні відносини і міжнародне право. Сутність, джерела і система міжнародного права. Співвідношення міжнародного і конституційного права. Суб'єкти міжнародного права. Основні принципи міжнародного права. Право міжнародних договорів. Міжнародні організації. Міжнародні конференції. Відповідальність в міжнародному праві. Права людини і міжнародне право. Міжнародна співпраця у боротьбі зі злочинністю. Міжнародно-правові способи вирішення міжнародних суперечок.</p> <p>Поняття міжнародного приватного права. Суб'єкти міжнародного приватного права. Джерела міжнародного приватного права.</p>	<p>1</p> <p>5</p>	

<p>етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти забезпечення безпеки праці і дотримуватись їх в професійній діяльності.</p>			
<p>Тема 11.</p>			
<p><i>Загальні та спеціальні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; - Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. <p><i>Результати навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для безпечного виконання професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки; аналізувати вимоги діяльності, порівнювати фактичний стан праці з вимогами нормативних документів. <p>Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти забезпечення безпеки праці і дотримуватись їх в професійній діяльності.</p>	<p>Лекція 11. Основи екологічного права</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Екологічне право. Екологічні права і обов'язки громадян. Право природокористування. Загальне і спеціальне користування ресурсами. Суб'єкти права користування природними ресурсами. Система аграрного права і його співвідношення з іншими галузями права. Поняття і класифікація суб'єктів аграрних правовідносин. Поняття аграрних правовідносин, їх зміст і класифікація. Земельне право як комплексна галузь права. Земельні відносини. Об'єкти земельних відносин. Землі України за цільовим призначенням. Право власності на землю. Земельна ділянка. Права та обов'язки власників земельних ділянок. Право земельного сервітуту. Контроль за використанням і охороною земель. Підстави для припинення права власності на земельну ділянку.</p>	<p>1</p> <p>5</p>	
<p>Тема 12.</p>			

<p><i>Загальні та спеціальні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; - Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. <p><i>Результати навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для безпечного виконання професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки; аналізувати вимоги діяльності, порівнювати фактичний стан праці з вимогами нормативних документів. <p>Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти забезпечення безпеки праці і дотримуватись їх в професійній діяльності.</p>	<p>Лекція 12. Вирішення господарських спорів. Розгляд цивільних, адміністративних, кримінальних справ.</p> <p>Завдання для самостійної роботи: Судова влада в Україні. Правосуддя як особлива функція державної влади. Юрисдикція судів. Основні принципи судочинства в Україні. Конституційне судочинство. Цивільне судочинство. Кримінальне судочинство. Господарське судочинство. Адміністративне судочинство.</p>	<p>1</p> <p>5</p>	
<p>Тема 13.</p>			
<p><i>Загальні та спеціальні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; - Здатність до пошуку, 	<p>Лекція 13. Основи фінансового і банківського права.</p> <p>Завдання для самостійної роботи: Фінансове право як галузь права. Джерела фінансового права. Фінансово-правові відносини.</p>	<p>1</p> <p>5</p>	

<p>оброблення та аналізу інформації з різних джерел; – Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; - Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p><i>Результати навчання:</i></p> <p>– Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для безпечного виконання професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки; аналізувати вимоги діяльності, порівнювати фактичний стан праці з вимогами нормативних документів. Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти забезпечення безпеки праці і дотримуватись їх в професійній діяльності.</p>	<p>Бюджетне право, бюджетні правовідносини та їх суб'єкти. Бюджетна система України. Бюджетний устрій та його принципи. Бюджетний процес. Поняття і предмет податкового права України. Поняття податку та види податків. Правові основи банківської діяльності. Поняття банківського права. Банківські правовідносини. Джерела банківського права. Банк, як інститут фінансово-кредитної системи. Функції НБУ за чинним законодавством. Поняття банківської таємниці.</p>		
Підготовка до заліку			
Разом	90/3 кредитів		
Підсумковий контроль			

6. Список рекомендованих джерел:

6.1. Основний

1. Правознавство / За ред. М. Настюка. - 2-ге вид. - Львів : Світ. Вид-во Львів. ун-та, 1995. - 272 с. - ISBN 5-7773-0031-6
2. Конституційне право України : Підручник / М-во освіти і науки України ; За

- ред. Ю.М. Тодици, В.С. Журавського. - К. : Ін Юре, 2002. - 542 с. - ISBN 966-8088-38-7
3. Кельман М.С. Загальна теорія держави та права : Підручник / Кельман М.С., Мурашин О.Г., Хома Н.М. - Львів : Новий світ-2000, 2003. - 581 с. : ил. - ISBN 966-7827-25-9
  4. Цивільне право України : Академ. курс: У 2-х т.: Підручник / За заг. ред. Я.М. Шевченко. - К. : Ін Юре, 2004. - 520 с. - ISBN 966-313-007-5 Т.1 : Загальна частина
  5. Конституційне право України : Навч. посіб. для студ. вузів: Хрестоматія / Нац. юридична акад. України ім. Я. Мудрого ; Упоряд.: В.С. Журавський, Ю.М. Тодика. - К. : Ін Юре, 2004. - 882 с. - ISBN 966-313-052-0
  6. Цивільне право України : Академ. курс: У 2-х т.: Підручник / Нац. акад. наук України ; Ред. Я.М. Шевченко. - К. : Ін Юре, 2004. - 406 с. - ISBN 966-313-008-3 Т.2 : Особлива частина
  7. Правознавство : Підручник / За ред. В.В. Копейчикова, А.М. Колодія. - К. : Юрінком Інтер, 2004. - 752 с. - ISBN 966-667-154-9
  8. Основи права України : Навч. посіб. для студ. вузів / [В.Я. Бурак, В.К. Грищук О.В. Грищук та ін.] ; За ред. В.Л. Ортинського. - Львів : Оріяна-нова, 2005. - 366 с. - ISBN 5-8326-0128-9
  9. Шляхтун П. П. Конституційне право України : слов. термінів / П. П. Шляхтун. - К. : Либідь, 2005. - 568 с. - ISBN 966-06-0381-9
  10. Правознавство : підручник / за ред. В. В. Копейчикова, А. М. Колодія. - К. : Юрінком Інтер, 2005. - 752 с. - ISBN 966-667-154-9
  11. Цивільне право України : підручник : у 2-х кн. / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. - 2-е вид., доп. і перероб. - К. : Юрінком Інтер, 2005. - 736 с. - ISBN 966-667-120-4 Кн. 1
  12. Цивільне право України : підручник : у 2-х кн. / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. - 2-ге вид., доп. і перероб. - К. : Юрінком Інтер, 2005. - 640 с. - ISBN 966-667-121-2 Кн. 2
  13. Нагребельний В. П. Фінансове право України : заг. частина : навч. посіб. / В. П. Нагребельний, В. Д. Чернадчук, В. В. Сухонос. - Суми : Університет. кн., 2004. - 320 с. - ISBN 966-680-145-0
  14. Щербина В. С. Господарське право : навч. посіб. / В. С. Щербина. - 3-тє вид., перероб. та доп. - К. : Юрінком Інтер, 2006. - 656 с. - ISBN 966-667-232-4
  15. Муніципальне право України : підручник / за ред. В. Ф. Погорілка, О. Ф. Фрицького. - 2-е вид., перероб. і доп. - К. : Юрінком Інтер, 2006. - 592 с. - ISBN 966-667-191-3
  16. Історія держави і права зарубіжних країн : (серед. віки та ран. новий час) / за ред. Б. Й. Тищика. - Львів : Світ, 2006. - 696 с. - ISBN 966-603-315-1
  17. Нотаріат в Україні : підручник / за ред. В. В. Комарова. - 2-е вид., перероб. і доп. - К. : Юрінком Інтер, 2006. - 320 с. - ISBN 966-667-206-7
  18. Теорія держави і права : підручник : академ. курс / [О. В. Зайчук, А. П. Заєць, В. С. Журавський та ін.]. - 2-е вид., перероб. і доп. - К. : Юрінком Інтер, 2006. - 688 с. - ISBN 966-667-212-X
  19. Шаповал В. М. Конституційне право зарубіжних країн : підручник / В.

- М. Шаповал. - К. : Юрінком Інтер, 2006. - 496 с. - ISBN 966-667-213-8
20. Комарницький В. М. Екологічне право : навч. посіб. для студ. вузів / В. М. Комарницький, В. І. Шевченко, С. В. Єлькін. - 3-тє вид. - К. : Центр навч. л-ри, 2006. - 223 с. - ISBN 966-564-178-9
21. Єрофеєнко Л. В. Правознавство : навч.-метод. посіб. / Л. В. Єрофеєнко, В. М. Бережний ; ХНАДУ. - Х. : ХНАДУ, 2007. - 176 с. - ISBN 978-966-303-144-6
22. Понікаров В. Д. Цивільне право : навч. посіб. для студ. вузів / В. Д. Понікаров, С. М. Попова, Д. В. Назаренко. - К. : Центр навч. л-ри, 2007. - 196 с. - ISBN 978-966-364-497-4
23. Гуменюк Б. І. Дипломатична служба : правове регулювання : навч. посіб. для студ. вузів / Б. І. Гуменюк. - К. : Либідь, 2007. - 223 с. - ISBN 978-966-06-0442-1
24. Остапенко О. Г. Господарське законодавство та претензійно-позовна робота : конспект лекцій / О. Г. Остапенко, О. М. Перунова ; М-во освіти і науки України ; ХНАДУ. - Х. : ХНАДУ, 2009. - 174 с.
25. Господарський кодекс України : чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 лют. 2011 р. : (офіц. текст). - К. : Вид. Паливода А. В., 2011. - 189 с. - (Кодекси України). - ISBN 978-966-437-062-9
26. Цивільний кодекс України : станом на 15 лист. 2010 р. - Х. : Одиссей, 2010. - 368 с. - (Закони України). - ISBN 978-966-633-873-3
27. Основи конституційного права України : конспект лекцій / О. Г. Остапенко, Я. Г. Гриньова, С. В. Селезень, Л. В. Леонтєва ; М-во освіти і науки України, ХНАДУ. - Х. : ХНАДУ, 2010. - 139 с.
28. Шевченко Л. А. Екологічне право : курс лекцій / Л. А. Шевченко ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ХНАДУ. - Х. : ХНАДУ, 2011. - 208 с.
29. Леонтєва Л. В. Правоведение : конспект лекцій / Л. В. Леонтєва ; М-во образования и науки, молодежи и спорта Украины, ХНАДУ. - Х. : ХНАДУ, 2011. - 106 с.
30. Єрофеєнко Л. В. Адміністративне право : навч.-метод. посіб. / Л. В. Єрофеєнко ; М-во науки і освіти, молоді та спорту України, ХНАДУ. - Х. : ХНАДУ, 2013. - 172 с. - ISBN 978-966-303-468-3

6.2. Допоміжна література

1. Правознавство: підручник / А.І. Берлач, С.С. Бичкова, Д.О. Карпенко, А.М. Колодій, А.Ю. Олійник, В.І. Осадчий. – К.: Правова єдність, 2009.
2. Гапотій В. Д. Правознавство [Текст] : конспект лекцій у схемах : практи.-граф. навч. посіб. / Гапотій В. Д. – Мелітополь : Вид. будинок Мелітоп. міськ. друк., 2013. – 333 с.
3. Поліщук М. С. Правознавство [Текст] : навч. посіб. для студентів неюрид. спец. ВНЗ / М. С. Поліщук, М. І. Логвиненко. – Харків : Право, 2014. – 106 с.
4. Збірник законів України до курсу «Правознавство» [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. : [у 2 т.] / [упоряд. В. М. Кириченко, Ю. В. Кириченко] ; Запоріж. нац. техн. ун-т. – Запоріжжя : ЗНТУ, 2013. Т. 1. – 2013. – 343 с., Т. 2. –

2013. – 243 с.

5. Теорія держави і права [Текст] : посіб. для підготов. до держ. іспитів / [Д. В. Лук'янов та ін.] ; за заг. ред. О. В. Петришина. – 2-ге вид., допов. і змін. – Х. : Право, 2013. – 202 с.

6. Скакун О. Ф. Теорія права і держави [Текст] : підручник / О. Ф. Скакун. - Вид. 4-те, допов. і переробл. - К. : Правова єдність, 2013. - 524 с.

7. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Із змінами та доповненнями, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 року № 2222-IV – К.: Атіка, 2006. – 64 с.

8. Конституційне законодавство України (законодавчі акти, коментар, офіційне тлумачення): Збірник нормативних актів / Автори-упорядники: Лінецький С.В., Мельник М.І., Ришелюк А.М. – К.: Атіка, 2000. – 896 с.

9. Конституційне право України: підручник / За ред. В.П. Колісника та Ю.Г. Барабаша. – Х.: Право, 2011. – 416 с.

10. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 року (редакція станом на 06.12.2012 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 65.

11. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20 листопада 2012 р. // Відомості Верховної Ради. – 2013. – № 51. – Ст.716.

12. Про загальне положення про міністерство, інший центральний орган державної виконавчої влади: Указ Президента України від 12 березня 1996 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. – 28 березня. – № 58-59.

13. Про засади державної мовної політики від 3 липня 2012 р. // Відомості Верховної Ради. – 2013. – № 23. – Ст. 218.

14. Шем'яков О. П. Основи конституційного права України. Практикум [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Шем'яков О. П., Хохлова І. В., Фоменко Я. В. ; Макіїв. екон.-гуманіт. ін-т. - Донецьк : Світ книги, 2013. - 320 с.

15. Проблеми теорії конституційного права України [Текст] : [монографія] / [Шемшученко Ю. С. та ін.] ; за заг. ред. акад. НАН України Ю. С. Шемшученка ; Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. - К. : Парламент. вид-во, 2013. - 611 с.

16. Веніславський, Ф. В. Конституційне право України в схемах і таблицях [Текст] : навч. посіб. для студентів юридичних вузів та факультетів / Ф. В. Веніславський. - Харків : Право, 2014. - 376 с.

17. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 р. // Відомості Верховної ради України. – 2013. – № 27. – Ст.282.

18. Законодавство України про правоохоронні та контролюючі органи [Текст] : станом на 1 січ. 2013 р. : відповідає офіц. тексту. - Х. : Право, 2013.

19. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. // ВВР України. – 2016. – № 31. – Ст. 545.

20. Молдован В. В. Судоустрій України [Текст] : навч. посіб. / В. В. Молдован, С. М. Мельник ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - 4-те вид., переробл. та допов. - К. : Алерта, 2013. - 280 с. : схеми.

21. Нелін О. І. Суд, правоохоронні і правозахисні органи України [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О. І. Нелін ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - К. : Київський університет, 2013. - 367 с.
22. Господарський процесуальний кодекс України [Текст] : станом на 1 січ. 2013 р. : відповідає офіц. тексту. - Х. : Право, 2013. - 94 с.
23. Цивільний процесуальний кодекс України [Текст] : станом на 20 лют. 2013 р. : відповідає офіц. тексту. - Х. : Право, 2013. - 206 с.
24. Кодекс адміністративного судочинства України [Текст] : станом на 11 лют. 2013 р. : відповідає офіц. тексту. - Х. : Право, 2013. - 183 с.
25. Кримінальне процесуальне законодавство. Кримінальний процесуальний кодекс України. Підзаконні акти. Інформаційні листи [Текст] : станом на 01.12.2013 року / [упоряд. Коротюк М. Г.]. - К. : ОВК, 2013. - 527 с.
26. Цивільне, господарське та господарське процесуальне право у запитаннях і відповідях (практичний курс) [Текст] : [практ. посіб.] / [упоряд.: В. І. Борисова та ін.]. - Х. : Право, 2013. - 175 с.
27. М.О. Баймуратов. Міжнародне публічне право: підручник. – Х: Одісей, 2008. – 704 с.
28. Георгіца А.З., Чикурлій С.О. Міжнародне публічне право: навчально-методичний посібник. – Чернівці, 2002.
29. Мала енциклопедія міжнародного права [Текст] / Нац. акад. наук України, Київ. ун-т права ; [Бошицький Ю. Л. та ін. ; упоряд.: М. О. Дей, І. М. Проценко] ; за заг. ред. проф., Засл. юриста України Ю. Л. Бошицького. - К. : Кондор, 2013. - 439 с.
30. Міжнародне приватне право. Особлива частина [Текст] : підручник / [А. С. Довгерт та ін.] ; за ред. проф. А. С. Довгерта, проф. В. І. Кисіля ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. - К. : Правова єдність, 2013. - 399 с.
31. Международное право в вопросах и ответах [Текст] : учеб. пособие / [Мельник С. Б. и др.] ; под общ. ред. канд. юрид. наук, С. Б. Мельник ; Междунар. гуманит. ун-т, Каф. междунар. права и сравнит. правоведения. - О. : Юридична література, 2013. - 342 с.
32. Кодекс законів про працю України [Текст]. Постанови Пленуму Верховного Суду України з питань трудового права : станом на 12 лют. 2013 р. : відповідає офіц. тексту. - Х. : Право, 2013. - 154 с.
33. Про зайнятість населення: Закон України від 5 липня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 24. – Ст. 243.
34. Про охорону праці: Закон України від 14 жовтня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 46. – Ст. 668.
35. Про колективні договори і угоди: Закон України від 1 липня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 36. – ст. 362.
36. Про державну службу: Закон України від 16 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 57. – Ст. 49.
37. Про оплату праці Закон України від 24 березня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 17. – Ст. 121.
38. Про відпустки: Закон України від 15 листопада 1996 р. // Відомості

- Верховної Ради України. – 1997. – № 2. – Ст. 4.
39. Прилипко С.М., Ярошенко О.М. Трудове право: підручник. – Х.: Видавець ФО-П Вапнярчук Н.М., 2008. – 664 с.
40. Трудове право України [Текст] : слов.-довід. термінів і понять / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [уклад.: Якушев І. М., Старчук О. В. ; за заг. ред. І. М. Якушева]. - Луцьк : Захарчук В. М., 2013. - 279 с.
41. Іншин М. І. Трудове право України [Текст] : підручник / М. І. Іншин, В. І. Щербина. - Х. : Диска плюс, 2014. - 499 с.
42. Трудове право України [Текст] : підруч. для студентів юрид. спец. вищ. навч. закл. / С. М. Прилипко [та ін.]. - 5-те вид., допов. - Харків : Право, 2014. - 757 с.
43. Цивільний кодекс України [Текст]. Цивільний процесуальний кодекс України. Про міжнародне приватне право : Закон України / [відп. ред. О. Г. Пушенко]. - К. : Юрінком Інтер, 2013. - 616 с.
44. Сімейний кодекс України [Текст] : станом на 18 берез. 2013 р. : відповідає офіц. тексту. - Х. : Право, 2013. - 104 с.
45. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України [Текст] : у 2 т. / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. - 5-те вид., переробл. і допов. - К. : Юрінком Інтер, 2013.
- а. Т. 1 / [Н. С. Кузнецова та ін.]. - 2013. - 831 с.
- б. Т. 2 / [О. О. Кот та ін.]. - 2013. - 1117 с.
46. Плахтеева В. І. Цивільне право України у поняттях і термінах [Текст] : слов.-довід. для ВНЗ / В. І. Плахтеева. - Х. : Форт, 2013. - 209 с.
47. Цивільне право України (у запитаннях та відповідях) [Текст] : навч. посіб. : практикум : для студ. вищ. навч. закл. / [Матвійчук В. К. та ін. ; за ред. В. К. Матвійчука, І. С. Тімуша] ; Нац. акад. упр. - К. : ВНЗ "Нац. акад. упр.", 2013. - 347 с.
48. Матвеев П. С. Цивільне право (в схемах) [Текст] : навч. посіб. / П. С. Матвеев, В. І. Бірюков ; Нац. акад. внутр. справ. - К. : Алерта, 2013. - 255 с.
49. Мічурін Є. О. Цивільне право [Текст] : альб. схем : [посібник] / Є. О. Мічурін, О. Р. Шишка. - 4-те вид., переробл. та допов. - Х. : Фактор, 2013. - 450 с. : схеми.
50. Цивільне право [Текст] : підручник : у 2 т. / за ред. проф. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатеевої, В. Л. Яроцького ; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". - 2-ге вид., переробл. та допов. - Х. : Право, 2014.
- а. Т. 1 / [В. І. Борисова та ін.]. - 2014. - 655 с. -
- б. Т. 2 / [Л. М. Баранова та ін.]. - 2014. - 815 с.
51. Іванов Ю. Ф. Сімейне право України [Текст] : посіб. для підготов. до іспитів / Ю. Ф. Іванов, М. В. Іванова. - К. : Паливода А. В. [вид.], 2013. - 239 с.
52. Господарський кодекс України [Текст]. - К. : КМ Publishing, 2013. – 120 с.
53. Бюджетний кодекс України [Текст] : станом на 1 берез. 2013 р. : відповідає офіц. тексту. - Х. : Право, 2013. - 159 с.
54. Податковий кодекс України [Текст] : станом на 20 лют. 2013 р. : відповідає офіц. тексту. - Х. : Право, 2013. - 712 с.

55. Про державну податкову службу в Україні: Закон України від 4.12.1990 р. №509-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 6. – Ст. 37.
56. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 р. №679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – №29. – Ст. 238.
57. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 р. №2121-III // Відомості Верховної Ради. – 2001. – №5-6. – Ст. 30.
58. Фінансове право [Текст] : підручник / [Алісов Є. О. та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. П. Кучерявенка ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». - Х. : Право, 2013. - 398 с.
59. Фінансове право України: підручник / Г.В. Бех, О.О. Дмитрик, І.Є. Криницький; за ред. М.П. Кучерявенка. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 320с.
60. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. (із змінами та доповненнями) // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1991. – № 41. – Ст. 546.
61. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. (із змінами та доповненнями) // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 46. – Ст. 2038.
62. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. (із змінами та доповненнями) // Відом. Верхов. Ради України. –1995. – № 24. – Ст. 214.
63. Кодекс України про надра (із змінами та доповненнями) // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 36. – Ст. 340.
64. Про рослинний світ: Закон України від 9 квітня 1999 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1999. – № 22–23. – Ст. 198.
65. Лісовий кодекс України від 21 січня 1994 р. (із змінами та доповненнями) // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 17. – Ст. 99.
66. Про тваринний світ: Закон України від 13 грудня 2001 р. // Офіц. вісн. України. – 2002. – № 2. – Ст. 47.
67. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 16 жовтня 1992 р. у редакції від 21.06.2001 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2001. – № 48. – Ст. 252.
68. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16 червня 1992 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 34. – Ст. 502.
69. Про Червону книгу України: Закон України від 07 лютого 2002 р. // Офіц. вісн. України. – 2002. – № 30. – Ст. 201.
70. Положення про порядок видачі дозволів на спеціальне використання природних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.08.1992 р. // Зібрання постанов Уряду України. – 1992. – № 9. – Ст. 217.
71. Екологічне право [Текст] : підручник / [Г. В. Анісімова та ін.] ; за ред. проф. А. П. Гетьмана ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». - Х. : Право, 2013. - 431 с.
72. Аграрне право України: Підруч. / За ред. В.М. Гайворонського та В.П. Жушмана. – Х.: Право, 2003. – 236 с.
73. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Текст] : чинне законодавство зі змін. та допов. станом на 1 груд. 2013 р. : офіц. текст. - Київ : Паливода А. В. [вид.], 2013. - 283 с.

74. Адміністративне право України [Текст] : підручник : [у 2 т.] / Відкр. міжнар. ун-т розв. людини "Україна". - Херсон : ХМД, 2013.
75. Т. 1 : Загальне адміністративне право. Академічний курс / [В. В. Галуцько та ін.]. - 2013. - 393 с.
76. Єрофеєнко Л. В. Адміністративне право [Текст] : навч.-метод. посіб. / Єрофеєнко Л. В. ; Харк. нац. автомоб.-дор. ун-т. - Х. : ХНАДУ, 2013. - 171 с.
77. Адміністративне право України [Текст] : слов. термінів : навч. посіб. для студентів ВНЗ / [Андрєєва Д. Є. та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Т. О. Коломоєць, д-ра юрид. наук, проф. В. К. Колпакова ; Держ. вищ. навч. закл. "Запоріж. нац. ун-т". - Київ : Ін Юре, 2014. - 519 с.
78. Кримінальний кодекс України [Текст] : станом на 11 лют. 2013 р. : відповідає офіц. тексту / [упоряд. В. І. Тютюгін]. - Х. : Право, 2013. - 227 с.
- а. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар [Текст] : у 2 т. / за заг. ред. акад. Нац. акад. наук України, акад. Нац. акад. прав. наук України, проф. В. Я. Тація [та ін.] ; Нац. акад. прав. наук України, Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". - 5-те вид., допов. - Х. : Право, 2013. Т. 1 : Загальна частина / [Ю. В. Баулін та ін.]. - 2013. - 374 с. Т. 2 : Особлива частина / [Ю. В. Баулін та ін.]. - 2013. - 1039 с.
79. Литвиненко Т. А. Кримінальне право України в поняттях і термінах [Текст] : слов.-довід. для ВНЗ / Литвиненко Т. А. - Х. : Форт, 2013. - 108 с.

6.3. Інформаційні ресурси

1. [http //rada.gov.ua](http://rada.gov.ua)
2. [http //www.kmu.gov.ua/mainestat](http://www.kmu.gov.ua/mainestat).
3. [http //www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)
4. [http //www.mlsp.gov.ua](http://www.mlsp.gov.ua)
5. [http //www.dkrp.gov.ua](http://www.dkrp.gov.ua)
6. [http //www.ukrdzi.com.ua](http://www.ukrdzi.com.ua)

7. Контроль та оцінювання результатів навчання: включає весь спектр письмових, усних, практичних контрольних процедур у залежності від компетентнісних характеристик (знання, уміння, комунікація, автономність і відповідальність) результатів навчання, досягнення яких контролюється. Вимірювання рівня досягнення результатів навчання здійснюється коефіцієнтом засвоєння або експертно за критеріями, що корелюються з дескрипторами НРК. Вибір, конкретизація та деталізація критеріїв оцінювання з урахуванням специфіки освітньої програми та її компонентів здійснюється кафедрою на основі

загальних критеріїв, наведених у СТВНЗ 7.1-01:2015 Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ.

Під час вивчення дисципліни «Правознавство» викладачем здійснюється поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль та оцінювання передбачає: письмові контрольні роботи та підсумковий залік.

8. Політика навчальної дисципліни:

8.1. Відвідування лекційних та практичних занять: відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим. Допускаються пропуски занять з таких поважних причин, як хвороба (викладачу надається копія довідки від медичного закладу), участь в олімпіаді, творчому конкурсі тощо за попереднього домовленістю та згодою викладача за умови дозволу деканату (надаються документи чи інші матеріали, які підтверджують заявлену участь у діяльності студента).

8.2. Відпрацювання пропущених занять: відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття. Лекційне заняття має бути відпрацьоване до наступної лекції на консультації викладача. Відпрацювання лекційного матеріалу передбачає вивчення пропущеного теоретичного матеріалу та складання тесту за цим матеріалом. Практичне заняття відпрацьовується під час консультації викладача (розклад консультацій на сайті університету).

8.3. Правила поведінки під час занять повинні відповідати Морально-етичному кодексу учасників освітнього процесу Харківського національного автомобільно-дорожнього університету (З додатком згідно наказу ХНАДУ від 08 листопада 2019 № 147). Обов'язковим є:

- прагнути отримувати глибокі знання у відповідній області: сумлінно вчитися, не пропускати заняття без поважної причини, брати участь у навчальній та науково-дослідній роботах;
- прагнути максимально використовувати надані можливості з придбання теоретичних знань і практичних навичок з обраної спеціальності;

- виконувати вимоги, передбачені розпорядком дня університету, навчальними програмами, у суворо встановлені терміни;
- не користуватися забороненими допоміжними матеріалами і технічними засобами при проходженні процедур контролю знань, умінь і навичок, спиратися виключно на отримані знання;
- не вчиняти дій, що перешкоджають здійсненню навчального процесу.

8.4. За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності у відповідності до Правил академічної доброчесності учасників освітнього процесу Харківського національного автомобільно-дорожнього університету (СТВНЗ 67.0-01:2019):

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з університету;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.